

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku
a zemím západního Balkánu)

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní
politiky a vnějších vztahů EU)

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Ing. Mgr. Karel Hlaváček

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

OBSAH

OBSAH	2
EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ	3
BOSNA A HERCEGOVINA: SHODA NA VYTVOŘENÍ VLÁDY.....	3
CHORVATSKO: PODEPSÁNÍ PŘÍSTUPOVÉ SLOUVY.....	3
ČERNÁ HORA: PŘÍSTUPOVÉ ROZHOVORY V ČERVNU 2012.....	4
SRBSKO: NEUDĚLENÍ KANDIDÁTSKÉHO STATUSU.....	5
ISLAND: POKROK V PŘÍSTUPOVÉM PROCESU.....	5
ŘECKO-FYROM: ROZHODNUTÍ ICJ.....	6
HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU	7
SUMMIT EU-UKRAJINA.....	7
JIŽNÍ SOUSEDSTVÍ: REAKCE EU NA „ARABSKÉ JARO“.....	8
SUMMIT EU-RUSKO.....	9
ZMĚNA KLIMATU: KONFERENCE V DURBANU.....	11
DOKUMENTY SZBP EU	12

Kontakt:

Karel Hlaváček, tel. 2242, email: hlavacekk@psp.cz

Štěpán Pecháček, tel. 2226, email: pechacek@psp.cz

EVROPSKÁ UNIE A POLITIKA ROZŠÍŘENÍ

(Vztah k Islandu, Turecku a zemím západního Balkánu)

BOSNA A HERCEGOVINA: SHODA NA VYTVOŘENÍ VLÁDY

Pozadí

Poslední hodnocení Komise (říjen 2011) se k Bosně a Hercegovině (BaH) staví negativně. Hlavním předmětem kritiky Komise se stal politický pat v BaH, kdy se jednotlivé složky federace nebyly od voleb z října 2010 schopny dohodnout na sestavení centrální vlády, což mělo za následek mimo jiné neschopnost země čerpat finance z evropských programů a pokles zahraničních investic.¹

Aktuálně

Dne 28. prosince 2011 došlo v Bosně a Hercegovině ke shodě na vytvoření centrální vlády a schválení rozpočtu pro rok 2011 a rozpočtového rámce pro dva následující roky (v roce 2011 byly výdaje financovány ad hoc mechanismem).² EU na tento vývoj reagovala prohlášením vysoké představitelky Unie a komisaře pro rozšíření, kteří jsou „tímto vývojem potěšeni a těší se na další konkrétní kroky, které by BaH bezpečně navrátily zpět na cestu k EU“³.

CHORVATSKO: PODEPSÁNÍ PŘÍSTUPOVÉ SLOUVY

¹ Přehled SZBP říjen 2011, Economist.com, 30. 12. 201, [ZDE](#).

² Euobserver.com, 29. 12. 2011, [ZDE](#).

³ Prohlášení Catherine Ashtonové a Štefana Füleho k dispozici [ZDE](#).

Pozadí

Chorvatsko ukončilo přístupové rozhovory v červnu 2011.⁴ K dosažení vstupu do EU, který se předpokládá v polovině roku 2013, mu tak zbývaly formální kroky, zejména podepsání a ratifikace přístupové smlouvy, a dosažení pokroku v oblastech stanovených Komisí v posledním hodnocení politiky rozšíření (soudnictví, základní práva a konkurence).⁵

Aktuálně

Formální kroky ke vstupu Chorvatska do EU zaznamenaly posun vpřed 1. prosince 2011, kdy s členstvím Chorvatska v EU vyslovil souhlas Evropský parlament. Ten v prakticky jednohlasně přijatém usnesení⁶ přivítal ukončení přístupových rozhovorů a vyzval Chorvatsko k další aktivitě v oblastech stanovených Komisí. Dne 9. prosince 2011 byla na okraji zasedání Evropské rady podepsána přístupová smlouva Chorvatska.⁷

Předpokládaný vývoj

Následovat bude ratifikační proces v zemích EU i v Chorvatsku samém, kde se o členství v EU bude v únoru 2012 konat referendum.

ČERNÁ HORA: PŘÍSTUPOVÉ ROZHOVORY V ČERVNU 2012**Pozadí**

V prosinci 2010 byl Černé Hoře na doporučení Komise udělen kandidátský status, začátek přístupových rozhovorů ale byl podmíněn dalšími reformami v 7 klíčových oblastech. Výsledky černohorských snah jsou podle letošního hodnocení Komise „celkově uspokojivé“, na základě čehož Komise doporučila otevřít s Černou Horou přístupové rozhovory.⁸

Aktuálně

Dne 9. prosince 2011 bylo na zasedání Evropské rady rozhodnuto o tom, že otevření přístupových rozhovorů bude možné v polovině roku 2012, avšak za předpokladu, že Černá Hora dosáhne dalšího pokroku zejména v oblasti boje proti korupci a organizovanému zločinu. Za účelem hodnocení pokroku by měla Komise v první polovině roku 2012 vypracovat zprávu.⁹ Proti okamžitému otevření přístupových rozhovorů, které prosazovala i ČR, se postavily Francie, Nizozemsko a Švédsko.

⁴ Viz Přehled SZBP červen 2011.

⁵ Viz Přehled SZBP říjen 2011.

⁶ Usnesení Evropského parlamentu o Chorvatsku k dispozici [ZDE](#).

⁷ Balkaninsight.com, 8. 12. 2011, [ZDE](#).

⁸ Přehled SZBP říjen 2011.

⁹ Závěry Evropské rady k dispozici [ZDE](#).

SRBSKO: NEUDĚLENÍ KANDIDÁTSKÉHO STATUSU

Pozadí

Poslední hodnocení Srbska ze strany Komise vyznělo pozitivně: Komise ocenila vydání zbývajících osob podezřelých z válečných zločinů Mezinárodnímu trestnímu tribunálu pro bývalou Jugoslávii (ICTY) i počátek rozhovorů Srbska s Kosovem ve věcech praktické spolupráce. Komise proto za předpokladu, že Srbsko v té době dočasně přerušené rozhovory obnoví, doporučila udělit této zemi kandidátský status.¹⁰

Aktuálně

Dne 9. prosince 2011 došlo na zasedání Evropské rady k dohodě, že Srbsku prozatím kandidátský status udělen nebude. Mohlo by k tomu ale dojít již v březnu 2012 za předpokladu, že:

- rozhovory Srbsko-Kosovo zaznamenají dostatečné pokroky, a to i v oblasti správy vzájemných hranic (Integrated Borders Management - IBM) a inkluzivní regionální spolupráce (Srbsko Kosovu znemožňuje účast ve strukturách regionální spolupráce).¹¹
- Srbsko bude spolupracovat s misí EU Eulex a se silami KFOR a umožní jim operovat i v severních částech Kosova.¹²

Přes francouzskou podporu Srbska (to bylo poporováno i ze strany ČR) se tak prosadily výhrady Německa, jež ústy Angely Merkelové formulovalo obdobné podmínky již v srpnu 2011.¹³ Vstřícněji než závěry Evropské rady vyznívá společné prohlášení vysoké představitelky Unie a eurokomisaře pro rozšíření, které především chválí srbskou „plnou spolupráci“ s ICTY i pokrok rozhovorů Srbsko-Kosovo.¹⁴

Předpokládaný vývoj

Evropská rada by měla o záležitosti kandidátského statusu znovu jednat v únoru 2012. Přes dosažené pokroky existují mezi EU a Srbskem stále neshody ohledně Kosova, které mohou proces zpomalit; výše zmíněné podmínky Evropské rady jsou ze strany srbských představitelů interpretovány jako de facto uznání nezávislosti Kosova. Srbský prezident Boris Tadić prohlásil: „EU implicitně žádala Srbsko o uznání Kosova. Této žádosti jsme nevyhověli a nevyhovíme“¹⁵.

ISLAND: POKROK V PŘÍSTUPOVÉM PROCESU

Pozadí

¹⁰ Viz Přehled SZBP říjen 2011.

¹¹ Dne 2. prosince 2011 rozhovory zaznamenaly úspěch právě v oblasti IBM, viz tiskovou zprávu Rady, [ZDE](#).

¹² Závěry Evropské rady z 9. prosince 2011 k dispozici [ZDE](#).

¹³ Přehled SZBP srpen 2011.

¹⁴ Společné prohlášení k dispozici [ZDE](#).

¹⁵ Balkaninsight.com, 14. 12. 2011, [ZDE](#).

V nejnovějším hodnocení Komise z 12. října 2011 byl Island ohodnocen kladně, Komise nicméně varuje před náročností jednání jednak v oblasti dluhů Islandu vůči Velké Británii a Nizozemsku,¹⁶ jednak v souvislosti s oblastmi rybolovu, volného pohybu kapitálu, zemědělství a rozvoje venkova či životního prostředí.

Aktuálně

Dne 12. prosince 2011 se konala mezivládní konference s Islandem, na níž došlo k otevření pěti nových kapitol *acquis communautaire*, z nichž čtyři byly spolu s otevřením též uzavřeny (6. Právo obchodních společností, 20. Podniky a průmyslová politika, 21. Transevropské sítě, 23. Soudnictví a základní práva). Poslední nově otevřenou kapitolou byla 33. Finanční a rozpočtová ustanovení, která by měla být uzavřena na příští konferenci.

Celkově tak Island dosud otevřel 11 kapitol z celkových 33, což na jednu stranu znamená pomalejší průběh oproti plánům (Island chtěl do konce roku otevřít polovinu kapitol), na druhou stranu se jedná o jednoznačně nejrychlejší průběh přístupového procesu v porovnání s ostatními kandidátskými zeměmi EU.

Předpokládaný vývoj

Podle průzkumů ze srpna 2011 zůstává problematiku podpora vstupu do EU ze strany islandské veřejnosti (pro se vyslovuje 35 %). Zároveň dosud nedošlo k otevření nejobtížnějších kapitol (rybolov, zemědělství). Tyto kapitoly by Island rád otevřel v červnu 2012, na konci dánského předsednictví EU. Současná jednání, která EU s Islandem na téma rybolovu (konkrétně lovu makrel) vede, ale zatím nespějí k dosažení shody. Po neúspěšných jednáních 6.-9. prosince 2011 se strany opět sejdou v lednu 2012.¹⁷

ŘECKO-FYROM: ROZHODNUTÍ ICJ

Pozadí

Spor mezi Řeckem a FYROM o název „Republika Makedonie“ dlouhodobě blokuje včleňování FYROM do evropských a euroatlantických struktur: v roce 2008 Řecko vetovalo přihlášku FYROM do NATO, od roku 2009 se staví proti makedonským snahám (které ve svých hodnoceních pravidelně podporuje Komise) o otevření přístupových rozhovorů.

Makedonie v roce 2008 podala stížnost k Mezinárodnímu soudnímu dvoru (International Court of Justice, ICJ) s tím, že vetování přihlášky do NATO se událo v rozporu s prozatímní dohodou mezi Řeckem a FYROM z roku 1995. Podle dohody

¹⁶ Island se zadlužil v souvislosti s pádem svých bank, v nichž měli uloženy prostředky občané těchto zemí. V dubnu 2011 byl referendem zamítnut již druhý návrh na vyrovnání dluhu vůči zahraničním věřitelům. Viz přehled SZBP duben 2011.

¹⁷ Europolitics 4325, 13. 12. 2011.

se Řecko zavázalo k tomu, že nebude blokovat začleňování Makedonie do mezinárodních struktur, pokud se tak bude dít pod jménem „FYROM“.¹⁸

Aktuálně

Dne 5. prosince 2011 zveřejnil ICJ rozhodnutí,¹⁹ v němž se přiklonil na stranu FYROM. ICJ současně odmítl řeckou námitku, že makedonská přihláška nebyla přijata účastníky summitu NATO v Bukurešti jako celkem, na druhou stranu soud neurčil zavedení žádných nápravných prostředků.

Předpokládaný vývoj

Komentáře se neshodují na důsledcích, které rozhodnutí přinese. Např. podle BBC se jedná o významné makedonské diplomatické vítězství, které Řecku ztíží nesouhlas s přibližováním FYROM k EU a NATO.²⁰ BalkanInsight se naproti tomu domnívá, že se „jedná o jedno vyhrané kolo, ale konec zápasu je v nedohlednu“, a že Řecko i kvůli svým současným ekonomickým problémům nebude čelit významnějšímu mezinárodnímu tlaku.²¹ Prohlášení vlády FYROM soudní výnos interpretuje jako „jasné potvrzení politiky, kterou Republika Makedonie dosud vedla“,²² naproti tomu podle komentáře jednoho z řeckých analytiků text soudního rozhodnutí umožňuje Řecku FYROM nadále blokovat.²³

HLAVNÍ BODY AGENDY SZBP EU

(Aktivity v oblasti Společné zahraniční a bezpečnostní politiky a vnějších vztahů EU)

SUMMIT EU-UKRAJINA

Popis problematiky

Vztahy mezi EU a Ukrajinou se vyostřily v říjnu 2011 v reakci na odsouzení bývalé premiérky Julie Tymošenkové, které je v EU chápáno jako politicky motivovaný akt.²⁴ Otázkou řešenou v současnosti je proto vývoj demokracie na Ukrajině a způsob, jakým ho EU může kladně ovlivnit; zejména budoucnost **asociační dohody**, **dohody o volném obchodu** a **vízové liberalizace** s Ukrajinou.

Jednání v institucích EU

¹⁸ Názvy Makedonie a FYROM zde ze stylistických důvodů používáme zaměnitelně.

¹⁹ Oficiální text rozhodnutí ke stažení [ZDE](#).

²⁰ BBC.com, 5. 12. 2011, [ZDE](#).

²¹ Balkaninsight.com, [ZDE](#), resp. [ZDE](#) (nutné přihlášení).

²² SETimes.com, 7. 12. 2011, [ZDE](#).

²³ SETimes.com, 6. 12. 2011, [ZDE](#).

²⁴ Přehled SZBP říjen 2011.

Dne 19. prosince se v Kyjevě konal 15. summit EU-Ukrajina²⁵, na němž došlo k dohodě na znění nové **asociační dohody** (zahrnující i **dohodu o volném obchodu**), což lze hodnotit jako úspěch – do poslední chvíle totiž nebylo zřejmé, zda dojde ke shodě na znění části preambule, která se týká evropských aspirací Ukrajiny. Zatímco Ukrajina žádala co nejambicióznější text včetně zmínky o čl. 49 SEU, který zakotvuje možnost stát se členem EU (v čemž ji podporuje Velká Británie, Polsko či ČR), zejména Německo, Francie a Itálie se snažily nároky Ukrajiny mírnit. V konečném znění textu EU „uznává evropskou volbu a aspiraci Ukrajiny a potvrzuje její evropskou identitu“²⁶, což je znění odpovídající spíše kursu velkých států EU.²⁷

Asociační dohoda nicméně nebyla podepsána z důvodu výše zmíněných obav. EU se snaží pozdržet proces přibližování Ukrajiny ve snaze vyvinout tlak na propuštění Tymošenkové a dodržování demokratických standardů obecně; vychází přitom z přesvědčení, že takový tlak může přinést úspěch, a z nového principu evropské politiky sousedství „více za více“ (a tedy méně za méně). Pokračuje ale implementace akčního plánu pro **vízovou liberalizaci**, která začala v prosinci 2010.²⁸

Předpokládaný vývoj

Jako důležitý bod pro další vývoj vzájemných vztahů je chápán říjen 2012, kdy se na Ukrajině budou konat parlamentní volby. Strategie EU bude přitom zřejmě nadále založena na oddalování podpisu, resp. ratifikace associační dohody. Euobserver tak s odvoláním na vnitřní zdroje EU uvádí jako realistický termín ratifikace 2015-2016.²⁹

JIŽNÍ SOUSEDSTVÍ: REAKCE EU NA „ARABSKÉ JARO“

Popis problematiky

Jedním z nejvýraznějších zahraničních událostí v roce 2011 se stalo tzv. arabské jaro – vlna převratů a nepokojů v jižním sousedství EU. Přinášíme proto stručný přehled reakce EU na tyto události.

Jednání v institucích EU

Nejvýraznější reakci představovala reformulace zásad Evropské politiky sousedství Komise a Evropskou službou pro vnější činnost z 25. května 2011.³⁰ Ten přinesl několik změn:

²⁵ Reálnou variantou bylo i časové odsunutí summitu z důvodu vyhocených vztahů, k němuž ale nakonec nedošlo.

²⁶ Euobserver.com, 19. 12. 2011, [ZDE](#).

²⁷ Diskuse o výslovném zmínění čl. 49 SEU vznikla poté, co tak učinila Komise ve svém sdělení k revizi Evropské politiky sousedství z května 2011([ZDE](#)). V Radě se nicméně takové znění setkalo s odporem ze strany Německa, Francie či Itálie.

²⁸ Závěrečné prohlášení summitu k dispozici [ZDE](#).

²⁹ Euobserver.com, 19. 12. 2012, [ZDE](#).

³⁰ Pro více informací viz Vybrané téma PI 18/2011, Současné posuny v koncepci Evropské politiky sousedství, [ZDE](#).

- tlak na podmíněnost spolupráce prostřednictvím nové zásady „více za více“ (more for more), který by měl přinést uvolnění fixního přidělování prostředků a učinit je závislejší na učiněném pokroku; snaha o posílení spolupráce typu zdola-nahoru (mezilidské kontakty, podpora občanské společnosti) namísto shora-dolů (spolupráce s vládami, důraz na volební proces);
- institucionální přeměny: finanční Nástroj evropského sousedství a partnerství (ENPI) by měl být koncepčně změněn a přejmenován na Nástroj pro evropské sousedství (ENI), založení Evropské nadace pro demokracii (European Endowment for Democracy), vznik Nástroje pro podporu občanské společnosti (Civil Society Facility);
- navýšení finančních prostředků: pro období 2011-2013 o 1,2 miliardy eur, pro návrh rozpočtu 2014–2020 v souhrnné výši 18,1 miliard eur pro země sousedství, což představuje nárůst o 5,5 miliard eur oproti předešlému rozpočtovému období.³¹

Hodnocení dosavadních aktivit EU

V interpretaci Komise a ESVC byla EU „navzdory nepředpokládanému rozsahu povstání rychlá při rozpoznávání výzev politické a ekonomické transformace“³². Z pohledu mnohých odborníků byla SZBP nicméně v uplynulém roce (a konkrétně podpora tranzicí v arabském světě) zastíněna krizí eurozóny.³³ Komplexnější hodnocení poskytl ve svém usnesení³⁴ ze dne 14. prosince 2011 **Evropský parlament** (EP), jehož výhrady směřují především k přetrvávajícím nejasnostem, nekoncepčnosti a možným duplicitám v nové podobě Evropské politiky sousedství. Pro potřeby implementace pravidla „více za více“ žádá EP „konkrétnější, měřitelná, dosažitelná, časově zakotvená měřítka“ vyhodnocování pokroku. Jasnější vymezení předmětu činnosti a vztahu této činnosti k aktivitám ostatním je podle EP třeba také v případě nově vytvářeného Nástroje pro podporu občanské společnosti i Evropské nadace pro demokracii, blíže nespecifikována zatím zůstala obecná zásada „vzájemné odpovědnosti“. Specifickou reakcí EP dění v jižním sousedství EU představuje udělení Sacharovovy ceny za svobodu myšlení aktivistům arabského jara.³⁵

SUMMIT EU-RUSKO

Popis problematiky

³¹ Odlišně reakci EU shrnuje EEAS a Komise, která ji rozděluje na tzv. tři M (Money, Markets, Mobility) ([ZDE](#)), avšak bez jasnějšího vymezení vztahu ke koncepčním změnám předpokládaným sdělením Komise a EEAS z května 2011.

³² Tisková zpráva Komise a EEAS, 16. 12. 2011, [ZDE](#).

³³ Viz otevřený dopis zástupců think tanků zabývajících se problematikou vnějších politik EU, [ZDE](#).

³⁴ Usnesení k dispozici [ZDE](#).

³⁵ Tisková zpráva Evropského parlamentu, 30. 12. 2011, [ZDE](#).

Dne 15. prosince 2011 se v Bruselu konal 28. summit EU-Rusko. Summit se konal těsně po volbách do ruské státní Dumy ze 4. prosince 2011 a byl jejich průběhem ovlivněn.

Mezi hlavní body vzájemných jednání patří **ruské členství ve WTO**, postupné směřování k **vízové liberalizaci**, implementace iniciativ v rámci **Partnerství pro modernizaci** či vyjednávání **nové rámcové smlouvy**, která by měla nahradit zastaralou smlouvu z roku 1997. Nadále přetrvávají neshody ohledně chápání **lidských práv** (znovu přivedené na světlo parlamentními volbami v Rusku) nebo pohledu na **gruzínskou územní celistvost**.

Parlamentní volby v Rusku

Volby sice skončily očekávaným **vítězstvím strany Jednotné Rusko**, získal 49,32 % hlasů a 238 křesel ve 450-tičlenném parlamentu ale pro stranu oproti minulým volbám znamená ztrátu 15 % hlasů.³⁶ Podle **pozorovatelů OBSE** byly volby poznamenány splýváním státu a strany Jednotné Rusko, což vedlo k omezení volební soutěže. V průběhu sčítání hlasů navíc došlo k četným porušením volebních standardů.³⁷ Volby provázely masové demonstrace a násilí a zatýkání ze strany státních ozbrojených složek.³⁸

Podle **interpretace** vnitřního think tanku EU **Institute for Security Studies** (EUISS) průběh povolebního dění ukazuje na to, že vládnoucí elita ztratila schopnost komunikovat s občany a navíc špatně odhadla náladu ruského obyvatelstva. Protesty se nicméně omezují na relativně úzkou vrstvu ruského obyvatelstva; navíc neexistuje jednotná opozice schopná formulovat alternativní politický program. EUISS se proto nedomnívá, že by protesty dokázaly ohrozit očekávané Putinovo vítězství v březnových prezidentských volbách ani stabilitu režimu, vychází nicméně najevo problémy ruské společnosti, které činí současný kurz ruské politické elity dlouhodobě pouze těžko udržitelným.³⁹

Reakce EU na parlamentní volby v Rusku

Vysoká představitelka **Unie Catherine Ashtonová** reagovala relativně mírně – k zatýkání demonstrantů se v oficiálním prohlášení vyjádřila pouze na úrovni své mluvčí.⁴⁰ Již tradičně vyhraněnější stanovisko zaujal **Evropský parlament (EP)**. Ten ve svém usnesení vyzývá k prošetření stížností na volební manipulace a opakování voleb tam, kde k těmto manipulacím došlo. Současně EP „vítá demonstrace v Rusku jako výraz touhy Rusů po větší demokracii“ a vyzývá k tomu, aby otázka voleb byla vznesena na summitu.⁴¹ EP nezpochybňuje legitimitu voleb jako celku (jejich výsledky

³⁶ Ústřední volební komise, [ZDE](#).

³⁷ Zpráva pozorovatelů OBSE k dispozici [ZDE](#).

³⁸ Podle Amnesty International bylo jen mezi 4. a 7. prosincem 2011 zadrženo asi 1 000 lidí, mnozí z nich přitom byli drženi v nepřijatelných podmínkách.

³⁹ EUISS, Russia Insights, 9. 12. 2011, [ZDE](#).

⁴⁰ Prohlášení Catherine Ashtonové k dispozici [ZDE](#), prohlášení její tiskové mluvčí k dispozici [ZDE](#).

⁴¹ Usnesení EP k Rusku k dispozici [ZDE](#).

„bere na vědomí“), jeho usnesení ale i tak vedlo k ostrým slovním komentářům ze strany ruského prezidenta (viz dále).

Průběh a výstupy summitu

Summitu dominovala především ekonomická spolupráce, která od minulého summitu⁴² pokročila vpřed: summit odsouhlasil počátek implementace společných kroků směřujících k **vízové liberalizaci** (dílčí vízová liberalizace se navíc očekává po dokončení aktualizované vízové dohody; k tomu by mohlo dojít již v lednu 2012) a přivítal **vstup Ruska do WTO**, který byl následně podle očekávání schválen ministerskou konferencí WTO dne 16. prosince 2011. Rusko se stane členem WTO poté, co ratifikuje podmínky vstupu konferencí stanovené.⁴³ Rusko na summitu přislíbilo přispět Mezinárodnímu měnovému fondu minimálně 10 miliard dolarů za účelem **podpory zemí eurozóny**. Byla přijata zpráva o pokroku **Partnerství pro modernizaci**. Zatímco podle předsedy Komise Barrosa a stálého předsedy Evropské rady Rompuye vedli na summitu s prezidentem Medveděvem „upřímnou diskusi“ ohledně **ruských voleb**, např. podle Europolitics bylo na summitu toto téma „téměř úplně vynecháno“ a podle Euobserver Barroso a Rompuy zřejmě „nezaznamenali, že se něco mimořádného děje.“⁴⁴ Volby v Rusku komentoval na tiskové konferenci sám prezident Medveděv, který se ohradil proti výše zmíněnému usnesení Evropského parlamentu s tím, že europoslanci pro něho „nic neznamenaají“.⁴⁵ Dlouhodobou záležitostí představuje i nadále vyjednávání **nové rámcové smlouvy**.

ZMĚNA KLIMATU: KONFERENCE V DURBANU

Popis problematiky

Ve dnech 28. listopadu až 11. prosince 2011 se v jihoafrickém Durbanu konala vrcholná schůzka multilaterálních vyjednávání v rámci OSN ke změnám klimatu. Vyjednává se o tzv. **postkjótském režimu**, tj. mezinárodní úpravě boje proti změnám klimatu po roce 2012, kdy končí platnost stávající dohody, Kjótského protokolu.

Boj proti změnám klimatu je dlouhodobě jednou z priorit SZBP, oproti summitům minulých let (Cancún 2010 a zejména Kodaň 2009⁴⁶) lze nicméně zaznamenat přesun problému klimatických změn na druhou kolej. Příčinou může být snaha o řešení aktuálních problémů eurozóny a snížené očekávání od jednotlivých kol jednání, od nichž EU nyní nežádá průlom, nýbrž postupné kroky směrem k přijetí **právně závazné dohody**, k níž by se připojily rozvinuté i rozvojové země a která by zavedla opatření vedoucí ke splnění tzv. **dvoustupňového cíle**.⁴⁷ Výsledky minulých jednání

⁴² Summit se konal 9.-10. června 2011 v Nižněm Novgorodu, viz Přehled SZBP červen 2011.

⁴³ Tisková zpráva WTO, 16. 12. 2011, [ZDE](#).

⁴⁴ Europolitics 4328, 16. 12. 2011, Euobserver.com, 15. 12. 2011, [ZDE](#).

⁴⁵ Euobserver.com, 15. 12. 2011, [ZDE](#).

⁴⁶ Pro informace o zmíněných konferencích viz Přehled SZBP prosinec 2010, resp. 2009.

⁴⁷ Jedná se o snahu udržet globální oteplení pod hranici dvou stupňů Celsia vzhledem k předindustriálním hodnotám. Tento cíl zůstává oficiálním cílem EU, nicméně např. Evropský parlament žádá přezkoumání tohoto cíle. Viz

nejsou v tomto smyslu považovány za dostatečně ambiciózní (hovoří se o tzv. gigatunovém rozdílu mezi současnými závazky a možností dosažení dvoustupňového cíle); postupně se také upustilo od ideje dojednání takové dohody do konce roku 2012 a zahájení implementace v roce 2013 – tak, aby časově přímo navazovala na Kjótský protokol.

Výsledky konference

V Durbanu byla – navzdory původnímu nesouhlasu tří největších emitentů dosud nesvázaných pravidly (USA, Čína, Indie) – přijata **cestovní mapa**,⁴⁸ podle níž dojde k vyjednání nového právního rámce boje proti globálnímu oteplování do roku 2015; tento režim by měl začít platit od roku 2020. Kjótský protokol by měl být po svém vypršení v roce 2012 prodloužen, nicméně od **druhého období Kjótského protokolu** odstoupily Japonsko, Rusko a Kanada.⁴⁹ Přesné závazky v rámci druhého období Kjótského protokolu budou dojednány na konci roku 2012.⁵⁰

Hodnocení konference

Podle **eurokomisařky pro změny klimatu** Connie Hedegaardové EU prostřednictvím cestovní mapy přijaté v Durbanu „dosáhla svého hlavního cíle“. **Vedoucí delegace Evropského parlamentu** v Durbanu Jo Leinen (S&D) zhodnotil výsledky ještě kladněji: „Svět dosáhl průlomu v boji proti změnám klimatu“.⁵¹ Strážlivěji hodnotí konferenci **skupina Zelení/EFA**, podle níž EU ukázala své vůdcovství, když dokázala protlačit přijetí cestovní mapy, jež čelila opozici Číny, Indie i USA, varuje nicméně, že konference představovala pouze „jednání o budoucích jednáních“ a nedošlo k přijetí žádných podstatných opatření.⁵² Negativní hodnocení přinesla např. organizace **Greenpeace**, podle níž šlo o „selhání“: politici selhali při snaze o prodloužení stávajících opatření proti změnám klimatu i při snaze o vyjednání opatření budoucích.⁵³

DOKUMENTY SZBP EU

(Výběr dokumentů z databáze Rady EU)

Diplomatické zastoupení EU ve třetích zemích – první polovina roku 2012 – [18975/11](#)

Datum: 22. 12. 2011

Typ dokumentu: Zpráva Evropské služby pro vnější činnost

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje tabulky s informacemi o diplomatickém zastoupení EU ve třetích zemích.

usnesení EP z 16. 11. 2011, [ZDE](#).

⁴⁸ The Durban Platform on Enhanced Action, 10. 11. 2011, [ZDE](#).

⁴⁹ Euobserver.com, 12. 12. 2011, [ZDE](#), tisková zpráva COP 17, 11. 12. 2011, [ZDE](#).

⁵⁰ Pro další informace viz tiskovou zprávu Komise, 11. 12. 2011, [ZDE](#).

⁵¹ Europolitics 4328, 16. 12. 2011.

⁵² Tiskové prohlášení skupiny Zelení/EFA, 11. 12. 2011, [ZDE](#).

⁵³ Greenpeace.org, 11. 12. 2011, [ZDE](#).

Společné sdělení evropskému parlamentu a radě lidská práva a demokracie jako priority vnější činnosti eu – na cestě k efektivnějšímu přístupu – [18635/11](#)

Datum: 21. 12. 2011

Typ dokumentu: Sdělení Komise a Vysoké představitelky Unie

Obsah dokumentu: Cílem sdělení je zahájit s ostatními evropskými orgány diskusi o tom, jak je třeba postupovat, aby vnější politika EU v oblasti lidských práv a demokracie byla aktivnější, soudržnější a účinnější.

Pracovní dokument útvarů Komise. Souhrn posouzení dopadů Průvodní dokument k návrhu SMĚRNICE RADY o konzulární ochraně občanů EU v zahraničí - [18821/11](#)

Datum: 20. 12. 2011

Typ dokumentu: Pracovní dokument Komise

Obsah dokumentu: Posouzení dopadů se týká opatření ke koordinaci a spolupráci, pokud jde o konzulární ochranu nezastoupených občanů EU. Občan EU, který cestuje nebo žije ve třetí zemi, v níž jeho členský stát není zastoupen velvyslanectvím nebo konzulátem, má právo využívat ochrany diplomatických a konzulárních orgánů jakéhokoli jiného členského státu za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu.

Společný návrh nařízení Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 204/2011 o omezujících opatřeních s ohledem na situaci v Libyi - [18865/11](#)

Datum: 19. 12. 2011

Typ dokumentu: Návrh nařízení Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Vysoká představitelka pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a Evropská komise navrhuje zrušit odpovídající omezující opatření stanovená nařízením Rady (EU) č. 204/2011 o omezujících opatřeních s ohledem na situaci v Libyi..

Návrh SMĚRNICE RADY o konzulární ochraně občanů Unie v zahraničí - [18821/11](#)

Datum: 20. 12. 2011

Typ dokumentu: Návrh směrnice Rady

Obsah dokumentu: Tento legislativní návrh nahrazuje rozhodnutí *sui-generis* 95/553/ES o konzulární ochraně občanů Evropské unie⁵⁴, a to s ohledem na právní rámec stanovený Lisabonskou smlouvou. Návrh stanoví opatření spolupráce a koordinace potřebná k usnadnění konzulární ochrany pro nezastoupené občany EU.

ROZHODNUTÍ RADY o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie pro mírový proces na Blízkém východě – [11993/11](#)

Datum: 16. 12. 2011

Typ dokumentu: Návrh rozhodnutí Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Zvláštním zástupcem Evropské unie pro mírový proces na Blízkém východě (dále jen „mírový proces“) na období od 1. února 2012 do 30. června 2013 je jmenován pan Andreas REINICKE.

Přijetí rozhodnutí Rady, kterým se Komise zmocňuje k zahájení jednání o uzavření dohody mezi Evropskou unií a Ázerbájdžánem a Arménií o usnadnění udělování krátkodobých víz – [18448/11](#)

Datum: 16. 12. 2011

Typ dokumentu: Poznámka Generálního sekretariátu Rady

⁵⁴Úř. věst. L 314, 28.12.1995, s. 73.

Obsah dokumentu: Dokument je vyzváním Radě, aby přijala rozhodnutí, kterým se Komise zmocňuje k zahájení jednání.

ROZHODNUTÍ RADY, kterým se mění rozhodnutí 2010/800/SZBP o omezujících opatřeních vůči Korejské lidově demokratické republice - [18069/11](#)

Datum: 14. 12. 2011

Typ dokumentu: Návrh rozhodnutí Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument rozšiřuje seznam osob, na něž se vztahují sankce.

ROZHODNUTÍ RADY o změně rozhodnutí 2010/232/SZBP, kterým se obnovují omezující opatření vůči Barmě/Myanmaru - [17911/11](#)

Datum: 9. 12. 2011

Typ dokumentu: Návrh rozhodnutí Rady LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument aktualizuje seznam osob, na něž se vztahují sankce.

Strategie EU pro boj proti terorismu – diskusní dokument - [17595/11](#)

Datum: 6. 12. 2011

Typ dokumentu: Zpráva protiteroristického koordinátora EU LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument obsahuje přehled otázek pro diskuzi v nadcházejících měsících, které koordinátor považuje za klíčové.

Čtvrtá zpráva o provádění akčního plánu EU pro Pákistán - [18154/11](#)

Datum: 6. 12. 2011

Typ dokumentu: Zpráva protiteroristického koordinátora EU LIMITE

Obsah dokumentu: Dokument shrnuje vývoj v příslušné oblasti za druhou polovinu roku 2011.